

HISTORISKE KONTAKTLINSER DONERT LÅGDALSMUSEET

TEKST OG FOTO: MAGNE HELLAND, INSTITUTT FOR OPTOMETRI, RADIOGRAFI OG LYSDSIGN, HØGSKOLEN I SØRØST-NORGE

Et komplett kontaktlinseetui med sklerallinser og sugekopp fra Clifford Halls virksomhet i Norge på 1950-tallet er siste tilskudd i optikksamlingen på Lågdalsmuseet.

Et originalt linseetui fra Clifford Halls kontaktlinsevirksomhet i Norge fra tidlig på 1950-tallet. Innhold: Et par sklerallinser av polymetyl metakrylat (PMMA) trolig tilpasset basert på prøvelinser (ikke avstøpning av øyet), samt en sugekopp for lettere uttak av linsene.

I Optikerens artikkelserie «Optometriske berømttheter i Krona» nummer 6, 2016 ble den engelske kontaktlinse-tilpasseren Keith Graham Clifford Hall presentert (side 48-49). Han spilte en vesentlig rolle for oppstarten av kontaktlinsevirksomhet i Norge etter andre verdenskrig. For dette har han blant annet fått et forskningslaboratorium oppkalt etter seg i optikerutdanningen nye lokaler. Nå har et av hans originale kontaktlinseetuer for sklerallinser blitt donert til Optikksamlingen på Lågdalsmuseet på Kongsberg.

EN GAVE FRA EN LINSEPASIENT

Våren 2017 tok en av optiker Sigrid Midtbø Storkås kvinnelige linsepasi-

ter kontakt med Lorgnetten AS i Skien. Hun ønsket en personlig prat. Med seg hadde hun en liten eske som hun ønsket å gi dem. I esken lå det et par gamle sklerallinser. Esken var original, begge linsene intakte og i tillegg lå en gammel sugekopp i etuiet. Pasienten kunne fortelle at det var hennes far som hadde brukt linsene og at hun fant etuiet da hun ryddet opp etter farens død. Han var født i 1930 og vokste opp i Vestre Gausdal. Linsene ble trolig tilpasset tidlig på 1950-tallet. Hun mente faren var nærsynt på ca. -3 eller -4 dioptrier.

UTSTILT I ET GLASSMONTER

I en prat med Sigrid forteller hun at de har hatt etuiet med linsene stående på disken i butikken i en liten glassmonter.

– Ved siden av har vi hatt liggende moderne endagslinsene og en liten plakat med en oppmuntring til kundene våre om å åpne en linsepakke og kjenne på linsen. De fleste blir jo veldig overrasket over hvor myke og tynne dagens kontaktlinsene er.

DONERT TIL LÅGDALSMUSEET

Sigrid kommenterer videre at hun synes det har vært hyggelig å ha kontaktlinsene stående på disken i butikken. – Mange kunder og pasienter har stilt spørsmål om linsene til Clifford Hall. Det er imidlertid vanskelig å ta skikkelig vare på slike gamle ting i en moderne optometrisk praksis. Som styreleder i Norges Optikerforbund kjenner Sigrid godt til Optikksamlingen på Lågdalsmuseet. Hun besøkte museet sist i forbindelse med forbundets landsmøte og fagkonferanse på Kongsberg våren 2017.

– Utstillingen på Kongsberg er imponerende, men de har relativt lite om kontaktlinsene. Ved å gi disse linsene videre til Optikksamlingen på Lågdalsmuseet vet vi at de blir tatt godt vare på. Langt flere får nå mulighet til å se linsene, og i tillegg få innsikt i utviklingen av optikervirksomhet i Norge. Optikksamlingen på Kongsberg bør være interessant for alle, ikke bare optikere. ●